

РОЗДІЛ II

Актуальні аспекти сучасних лінгвістичних досліджень

УДК 070: 808.2: 81'271.14 = 161.2

Леся Андрейчук

Лексичні анормативи в текстах інтернет-видання «ВолиньPost»

Систематизовано різнотипні лексичні анормативи, які трапляються на сторінках інтернет-видання «ВолиньPost», та запропоновано способи їх усунення. Простежено частотність кожного типу помилок, окреслено ступінь їх лінгворизику в процесі редагування. Установлено перевагу власне лексичних помилок, зумовлених незнанням семантики слів, порушенням правил лексичної сполучуваності та нерозрізненням значеннєвих відтінків. Виявлено помітну кількість лексичних повторів, плеоназмів, помилок, спричинених впливом російської мови. Основні причини появи ненормативних одиниць – незнання норм сучасної української літературної мови, потужний вплив російської мови, що позначився на всіх рівнях мовної системи.

Ключові слова: лексичний анорматив, семантика слова, лексична сполучуваність, лексичний повтор, плеоназм.

Постановка наукової проблеми та її значення. Культура писемного мовлення журналістів – одна з найважливіших передумов для якісної репрезентації електронних ЗМІ. Мовне оформлення багатьох текстів в інтернет-виданнях часто не відповідає чинним лінгвістичним нормам. Це спричинено, зокрема, надшвидкими темпами підготовки публікацій і тим, що редактори не завжди приділяють належну увагу мовній культурі. Лінгвокартина сучасних електронних мас-медіа викликає занепокоєння. Зважаючи на це, фіксація й аналіз мовних, зокрема лексичних, анормативів у журналістському тексті потребують особливої уваги.

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Дослідження помилкобезпечних зон на різних мовних рівнях у вітчизняних ЗМІ здійснили у своїх роботах Т. Бондаренко, яка розробила конструктивну типологію лінгвоанормативів на матеріалі газет [1–6 та ін.], та А. Капелюшний, який з'ясував типологічні особливості журналістських (і мовних, і немовних) помилок [9]; І. Мариненко схарактеризувала пунктуаційні та граматичні ненормативні утворення на сторінках журналу «Український тиждень» [10]; Л. Боярська провела дослідження помилок у газеті «Урядовий кур'єр» [7] та ін. Проте специфіка мовних анормативів, зокрема на лексичному рівні, у текстах електронних ЗМІ на сьогодні недостатньо досліджене, що й зумовлює актуальність цієї розвідки.

Мета статті – здійснити комплексний опис та систематизацію лексичних анормативів у регіональному інтернет-виданні «ВолиньPost»¹ [8], виявити найтипівіші з них, указати на основні помилкобезпечні місця. Матеріалом роботи стали тексти зазначеного порталу. Фактаж було дібрано через суцільне мовне обстеження всіх публікацій за лютий 2014 року.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів. Найбільш частотні мовні анормативи в текстах інтернет-видання «ВолиньPost» простежуємо на рівні орфографії, морфології, синтаксису. Проте найбільш продуктивні за кількістю репрезентантів помилкобезпечні місця інтернет-видання «ВолиньPost» – лексичні анормативи. Основну причину їх появи, на думку Т. Бондаренко, можна означити поняттям «семантичної модифікації лексем» як лексико-семантичного процесу, внаслідок якого слово частково або повністю втрачає свою концептуальність, системність, семантику і набуває властивостей, що нормативно йому не притаманні [див.: 4].

© Андрейчук Л., 2014

¹ У тексті використано скорочення ВР, після якого вказано дату й час розміщення матеріалу на порталі.

Журналісти аналізованого волинського ЗМІ системно порушують лексичні норми, коли у власних текстах послуговуються лексемою *даний* замість *цей*. *Звертаю увагу, що даний акаунт немає нічого спільного до діяльності першого віце-прем'єра* (ВР, 3 лютого, 14:15); *За даним фактом ми вже звернулись із скаргою до команди Твіттера* (ВР, 3 лютого, 14:15); *Відомості про даний факт внесли до Єдиного реєстру досудових розслідувань* (ВР, 6 лютого, 07:11).

До помилок означеного типу належать ненормативні утворення, пов'язані з уживанням лексеми *рахувати*. Слово *рахувати* потрібно використовувати лише тоді, коли йдеться про лічбу. Коли ж говорити про думку з якогось приводу, про визначення чогось, тоді доречні слова *вважати*, *гадати*. Порівняємо: *Хочу зазначити, що не рахую себе ошуканим* (ВР, 7 лютого, 11:18); *Хочу зазначити, що не вважаю себе ошуканим*.

Внутрішній зміст лексеми *відтак* («потім, після того») порушено в тих контекстах, де вона представлена зі значенням *отже, тому*: *Відтак зараз ми нічим не зобов'язані до продовження перемир'я* (ВР, 10 лютого, 8:20); *Правда, тоді знайшли для ролі командувача українця Юрія Коцюбинського (знищивши УНР, його відтак теж: розстріляли)* (ВР, 3 лютого, 16:00).

Журналісти «ВолиньPost» нехтують лексичними нормами й тоді, коли послуговуються словом *наступний* замість *такий*: *Маршрут активісти Майдану запланували наступний* (ВР, 7 лютого, 13:58); *Рішення про перемир'я повністю підтримали лідери фанатських рухів наступних футбольних клубів* (ВР, 13 лютого, 15:31); *Реакція на це повинна бути наступна – ставити свої «вилки»* (ВР, 16 лютого, 13:50).

У неприйнятному їм значенні вжито слова *відноситься, відношення*: *Почали вручати повістки з викликом на допит як свідків по справі погрози вбивства, яке мало місце в Маневичах, по відношенню до депутата Волинської обласної ради від Партії регіонів* (ВР, 3 лютого, 13:44).

Не вважаємо доречним уживання у відповідних контекстах і таких слів: *Це набагато краще, ніж: сидіти в інтернеті або в телефонах* (ВР, 3 лютого, 16:13); *Першим доповів директор департаменту фінансів ОДА Ігор Никитюк, який тезисно пройшовся по питанню, оскільки цю інформацію він неодноразово повідомляв* (ВР, 12 лютого, 16:57). Наведені приклади доводять, що вживання слова у невластивому значенні негативно впливає на адекватне сприймання тексту й породжує комічний ефект.

Як неправомірне використання лексичних одиниць, що характеризують істот / неістот, кваліфікуємо такі явища в аналізованому виданні: *належать персоналіям, включеним до «чорного списку»* (ВР, 2 лютого, 13:15) – ...*внесеним до «чорного списку»*; *Це почесне звання в 2014 році він (мається на увазі місто) носить разом зі столицею Латвії Ригою* (ВР, 4 лютого, 11:38) – ... *розділяє зі столицею Латвії Ригою*; *Програма 2014 року розрахована на поціновувачів культури, вона включає концерти класичної та сучасної музики* (ВР, 4 лютого, 11:38) – ... *до неї входять концерти класичної та сучасної музики*; *Маршрутка проігнорувала світлофор і звукові сигнали і виїхала на переїзд* (ВР, 4 лютого, 19:10) – *Водій маршрутки проігнорував...; Незважаючи на запевнення влади, долар на міжбанку пробив позначку в 8,90 гривні* (ВР, 5 лютого, 11:33) – ... *подолав позначку та ін.* У таких конструкціях мають місце функційно-стилістичні помилки. Прагнення до експресії, до увиразнення викладу – органічна властивість журналістської майстерності, проте кожен крок на цьому шляху треба уважно обдумувати. Адже надмірна, штучно створена образність руйнує читацьке сприйняття.

Лексичного редагування потребують поєднання слів у конструкціях: *Шматок луцького парку залишили у приватних руках* (ВР, 26 лютого, 15:36) – *частину луцького парку залишили у приватній власності*; *Нагадаємо, у четвер цілий ряд регіоналів були помічені в аеропортах Києва* (ВР, 20 лютого, 21:14) ...*багатьох регіоналів бачили в аеропортах Києва*; *Друзі, неймовірно не вистачає авто для перевезення людей у Київ* (ВР, 20 лютого, 08:23) – *Друзі, катастрофічно не вистачає авто для перевезення людей у Київ*; *Від вас залежить, чи будуть українці розуміти ситуацію з усіх боків* (ВР, 4 лютого, 17:06) – *від вас залежить, чи будуть українці розуміти ситуацію правильно (або всебічно)*.

Рясні помилконебезпечними місцями рубрика «Стильний Луцьк». Редактори, очевидно, не звернули увагу на семантику деяких лексем, що спричинило незвичне поєднання слів в окремих словосполученнях: *Але, на жаль, воно (взуття) немає підтримки* (8 лютого, 12:00); *Сказати, що окуляри підкріплюють взуття не можна, бо вони не надто насичені* (8 лютого, 12:00); *За допомогою зимового візерунка на светрі підкріплюються штани* (8 лютого, 12:00); *Взагалі хлопець стильний, єдине що взуття мало підкріплене* (8 лютого, 12:00); *Взуття ж масивне та стильне, однак випадає з*

образу, бо нічим не підкріплене (18 лютого, 14:00) – у кожному з наведених речень автор вживає дієслово підкріплює, яке доречно вживати лише для поєднання з іменником, що позначає істоту. У поданих конструкціях доречно було би вживати пасує, підходить, поєднується: воно (взуття) не пасує до образу, окуляри не поєднуються із взуттям, візерунок на светрі підходить до штанів.

В аналізованих текстах виявлено кілька помилконебезпечних місць, що стосуються паронімів. Ці лексичні помилки виникають унаслідок сплутування семантики фонетично подібних одиниць, що призводить до неточності. Звукова близькість слів-паронімів зумовлює ненормативне вживання їх у журналістських матеріалах. Такий огріх має конструкція В разі незміни партійної орієнтації її дочки – позабирають життя її родичів (ВР, 5 лютого, 09:56). Ця лексична помилка виникла внаслідок сплутування семантики фонетично подібних одиниць орієнтир і орієнтація. У невластивому значенні вжито і слово позабирають у словосполученні позабирають життя – правильно було б ужити лексему позбавлять. Доречно зазначене речення відредагувати так: У разі незміни партійного орієнтиру її дочки, позбавлять життя її родичів.

Поява помилок означеного типу зумовлюється незнанням семантики окремих слів, нерозрізненням значеннєвих відтінків лексем та їх стилістичної диференціації, а також невмотивованим порушенням закономірностей лексичної сполучуваності.

Поширений різновид лексичних помилок у мові ЗМІ – інтерферени та росіянізми. Поняття інтерферени в мовознавчій літературі з'явилося порівняно недавно. Дослідники визначають інтерферему як мовну одиницю, яка є результатом інтерференційних процесів; лінгвоодиницю, утворену через буквальний переклад з урахуванням фонетико-вимовних норм мови, що зазнає впливу [6, с. 10]. Не мотивовані номінативно, інтерферени не стають фактом мови, оскільки функціонують як паралельні, а не синонімічні до наявних засоби словесного вираження [6, с. 10]. Інтерферени переважають в усному мовленні, проте багато таких одиниць виявлено й у матеріалах «ВолиньPost». Відповідно до класифікації інтерферем, запропонованої Т. Бондаренко, в аналізованому виданні можна виділити дві групи таких ненормативних одиниць.

До першої групи належать одиничні лексеми-інтерферени. Вони формують невелику за кількістю репрезентантів систему. Виразне інтерферемне явище простежено в конструкції позбавлення волі з іспитовим терміном (ВР, 1 лютого, 12:03). Інтерферема іспитовим виникає внаслідок перенесення компонента російського прикметника испытательным і супроводжується пристосуванням до орфоепічних норм української мови. Доречно в наведеній конструкції використати лексему випробувальним. Таке ж зауваження і до слова убієнними в реченні Опісля служби відбудеться панахида за невинно убієнними в протистояннях між мітингувальниками та правоохоронцями в центрі столиці України (ВР, 1 лютого, 09:55). Замінити виділене слово можна на вбитими. У реченнях Перший заклад закрили і там люди не появлялись зо два місяці (ВР, 4 лютого, 17:00) вжито інтерферему появлялись замість з'являлись; мікс української кухні і уявлень повара про ірландську кухню (ВР, 7 лютого, 14:12) вжито повар замість українського слова кухар; Зараз накаляється обстановка (ВР, 8 лютого, 17:35) правильно буде зараз нагнітається ситуація; Цього добра також: поприносили для передачі на Київ неміряно (8 лютого, 18:00) – інтеферема неміряно помилково вжита замість багато.

Схожі помилки допущено і в таких конструкціях: Струс мозгу (ВР, 24 лютого, 16:27) – Струс мозку; В разі виявлення таких фактів, будуть примінятись та порушуватись кримінальні справи (ВР, 10 лютого, 12:21) – доречно застосовуватись; такі концерти наповняють нас молитовним настроєм (ВР, 5 лютого, 09:16) – правильно сповнюють; Втім, на акцію прийшли представники ка-заков (ВР, 3 лютого, 17:25) – доцільно козаків; Не учіть мене жить (ВР, 24 лютого, 12:19) – нормативно жити.

Тенденційний характер має використання активних дієприкметників, які називають осіб: Тому є пропозиція – тут фронт знімаємо, лишається машина від Автомайдану, а людей бажаючих під адміністрацію можливо будемо завтра ставити (ВР, 8 лютого, 17:35). В українській мові доцільно замість бажаючі вживати охочі, зацікавлені.

Другу групу утворень інтерферемного характеру становлять ненормативні поєднання кількох слів. Причому як інтерферему цього типу Т. Бондаренко кваліфікує і сполучення так як, оскільки кожен із компонентів може нормативно функціонувати в мові самостійно [2, с. 108]. Зазначена сполука активно функціонує у текстах «ВолиньPost». Наприклад: Так як були витрачені кошти

бюджетні та гроші спонсорів, то чому тоді таке непомірне навантаження на мешканців іде по оплаті послуг (4 лютого, 16:23). Виділена інтерферема виникла в результаті буквального перекладу російського сполучення «так как». Т. Бондаренко зауважує: «Українська мовна система не має у своєму ресурсі причинового сполучника так як, хоч елементи названого поєднання можуть існувати самостійно: так у статусі прислівника, частки чи сполучника, як у ролі іменника та омонімічних йому прислівника, сполучника або частки» [2, с. 109]. Тому в указаних конструкціях інтерферему так як потрібно замінити українськими сполучними засобами причини: *тому що, бо, оскільки, через те що*.

Інтерферема окресленого типу зафіксовані й у таких журналістських текстах: *Тим не менше, місцеві активісти роблять усе можливе* (ВР, 3 лютого, 17:18) – *Незважаючи на це, місцеві активісти роблять усе можливе; По мірі необхідності вся допомога від обласної влади буде надана і в лікуванні і в похованні* (ВР, 13 лютого, 09:18) – *якщо буде потреба або при необхідності; По великому рахунку ситуація зараз в ОДА мало змінилася* (ВР, 6 лютого, 11:38) – *загалом ситуація змінилася; Усі фотографії одиничні у своєму роді, оскільки ніколи ніде не публікувалися і не тиражувалися на відміну від поштових карток* (ВР, 10 лютого, 12:17) – *оригінальні або нові; Ми жасливо засмучені...* (ВР, 6 лютого, 16:47) – *ми сумуємо з приводу...; Ми теж свого роду влада, але ми на боці народу* (ВР, 20 лютого, 12:10) – *частково або певною мірою; У підтримку даного бюджету також виступила* (ВР, 7 лютого, 14:11) – *для підтримки*.

Такі мовні елементи піддаються різному ступеневі адаптації до законів української мови. Часткове пристосування до системного потенціалу мови властиве росіянізмам. Росіянізми – слова чи мовні звороти, утворені за зразком російських мовних форм, що можуть зазнавати часткової адаптації до фонетичного складу чи словотворчих особливостей української мови [2, с. 110].

У процесі лінгвоаналізу журналістських текстів були виявлені ненормативні лексеми-росіянізми, що характеризуються різними ознаками. Часто волинські журналісти послуговуються російськими словами, які просто транслітерують українськими буквами. Наприклад: *Не треба тут на публіку работать, піар-акції влаштовувати* (ВР, 24 лютого, 12:19); *першого віце-спікера Ігоря Калетніка* (ВР, 22 лютого, 12:39); *Не учить мене жить* (ВР, 24 лютого, 12:19). *Як не дивно, цьому боввану вдалося пережити хвилю ліквідацію ганебних символів советського минулого* (ВР, 22 лютого, 11:22); *Голову від пам'ятника Леніну активісти принесли на майдан* (ВР, 22 лютого, 16:57); *за версією журналіста Артёма Потьоміна* (ВР, 22 лютого, 08:37); *Олександр Турчінов* (ВР, 9 лютого, 13:17).

Під час аналізу були виявлені лексеми, які автори тексту написали російською мовою: *Допомога для Запотоцького Артема: Номер счета 29244825509100* (ВР, 24 лютого, 17:36); (ВР, 4 лютого, 17:00); *Сидять і п'ють водочку!* (ВР, 4 лютого, 17:00)

Одиничним репрезентом характеризується явище буквального перекладу російської вставної сполуки *может быть*: *Можже бути, що грошей на рахунках немає* (ВР, 5 лютого, 11:19). В українській мові нормативно використовувати *можливо* – *Можливо, грошей на рахунках немає*.

Журналісти видання полюбляють послуговуватися конструкцією *в якості*, що утворилася способом буквального перекладу російської *в качестве*. *Від застосування дерев у якості корму, палива, й утеплювання заощадають не одну тисячу гривень* (ВР, 10 лютого, 14:36) – *від використання дерев як корму, палива й утеплення заощадить не одну тисячу гривень; За його словами, 24 січня Булатов був оголошений у розшук в якості підозрюваного* (ВР, 1 лютого, 18:43) – *За його словами, 24 січня Булатов був оголошений у розшук як підозрюваний*.

Тавтологія і повтори – негативні риси, які набридливо впадають в око навіть не втаємниченому в лінгвістичні нюанси читачеві. Наприклад, конструкція *Тімоті Снайдер, професор історії в Єльському університеті та науковий співробітник Інституту гуманітарних наук* (ВР, 5 лютого, 18:54) обтяжена повторами однокореневих слів *науковий співробітник* та *Інститут наук*.

Ознаки багатослів'я мають такі речення: *Я стою твердо на своєму, я стою за справедливість, і я знаю, що справедливість на моїй стороні, а за справедливість не треба боятися* (ВР, 1 лютого, 14:20); *Маєш авто – приїдь і бери пасажирів, не маєш авто – приїдь і сідай у вільне авто* (ВР, 1 лютого, 16:48). *Закликаю засуджувати усіх тих людей, які підтримують Партію Регіонів. Партію, яка вбиває людей, яка викрадає людей, мордує й катує людей* (ВР, 3 лютого, 10:48) *Ми зараз вкладаємо у вас і очікуємо свого роду віддачі, щоб наші сподівання про нашу квітучу молодь, яка буде розвивати*

наше місто, нашу країну, втілилися у життя (ВР, 3 лютого, 16:13); Спочатку збірна збереться 9 лютого у Києві (ВР, 5 лютого, 17:18) Вони пішки направилися в напрямку Київського майдану (ВР, 6 лютого, 10:23).

Інший різновид лексичних анормативів у журналістських текстах – плеоназми, або надлишкові слова, які структурно обтяжують фразу і є семантично порожніми. Т. Бондаренко пропонує виділяти дві типологічні серії поєднань із надлишковою інформацією: сполуки, одним із компонентів яких є лексема іншомовного походження, конструкції, складниками яких є власне українські слова [3, с. 32].

Виразне плеонастичне явище простежено в сполучі цитрусові фрукти: Це, зокрема, цитрусові фрукти, солодоці, м'ясо та алкоголь (ВР, 11 лютого, 09:07). Достатньо писати просто цитрусові, адже овочі не можуть бути цитрусовими: Це, зокрема, цитрусові, солодоці, м'ясо та алкоголь.

Подібну помилку допустили журналісти, коли послуговувалися підрядними словосполученнями їхні власні зізнання (За їхнім власним зізнанням (ВР, 13 лютого, 19:10)); свої власні висновки (Завдяки тим журналістам, я зміг побачити всю картину цілком і зробити свої власні висновки про події у нашій країні (ВР, 4 лютого, 14:39)); свій приватний автомобіль (Одного дня прапорицки хотів виїхати з частини своїм приватним автомобілем (ВР, 4 лютого, 14:59)); свої власні сили (Побажання в мене одне: далі працюйте і майте віру в Господа, в державу, в свої власні сили (ВР, 6 лютого, 13:32)); посідати посаду (зараз не найліпший час посідати посаду представника Президента (ВР, 10 лютого, 10:44)); протест проти закону (в Луцьку влаштували акцію протесту проти закону (ВР, 12 лютого, 00:00)).

Аналізоване явище маніфестують також сурядні словосполучення в таких конструкціях: Це страшні вороги нашого майбутнього і страшні вороги сьогоднішнього, нинішнього (ВР, 5 лютого, 11:51) – Це страшні вороги майбутнього і нинішнього. Одна з головних фішок такого заходу дешеві коктейлі та напої в барі клубу (ВР, 10 лютого, 07:20) – Одна з фішок такого заходу – дешеві коктейлі та напої в барі. Такі конструкції репрезентують дублювання одних і тих же сем, оскільки повноцінно один елемент може замінити інший, при цьому зміст не змінюється.

Зафіксовано і кілька випадків перевантаження тексту словом факультет: Саме для них створили шість факультетів: факультет основ агротехнології, факультет основ медицини, соціально-педагогічний факультет, мистецький факультет, соціально-правовий факультет, факультет комунікаційних та інформаційних технологій (ВР, 5 лютого, 16:10) – доречно було б Саме для них створили шість факультетів: основ агротехнології, основ медицини, соціально-педагогічний, мистецький, соціально-правовий, факультет комунікаційних та інформаційних технологій.

Надмірне використання однакових слів, що обтяжує текст та ускладнює його сприйняття, ще і в таких конструкціях: Майдан чекає від Верховної Ради не пустих розмов, а чекає рішень (ВР, 6 лютого, 9:16); Але людину призначили, людина ще не зробила жодних кроків і говорити про те, що призначення не подобається тільки через те, що воно нам не подобається (ВР, 6 лютого, 11:38); До того він з 2009 року був гравцем луцької команди, де був одним з найкращих гравців (ВР, 8 лютого, 10:52); Крім цього, цією акцією ми хочемо сказати (ВР, 8 лютого, 14:53); За словами Іллі, ідея серії – показати, на що люди погоджуються, коли не погоджуються на Майдан (ВР, 10 лютого, 17:34); А волонтери, які не мають вищої освіти й інколи навіть середньої не мають, а просто мають спеціальну підготовку (ВР, 12 лютого, 09:14); Діяти ці об'єднання повинні у взаємодії з правоохоронними органами, органами влади та органами місцевого самоврядування (ВР, 12 лютого, 15:56). Задля уникнення ефекту розсіювання уваги при читанні текстів із такою кількістю повторів одного слова авторам таких публікацій варто послуговуватися синонімами.

Ознаки багатослів'я зафіксовано й у таких реченнях: В квітні місяці ми вже будемо знати точну суму (ВР, 10 лютого, 14:36) Вона розповіла, що коли люди йшли ходю... (ВР, 12 лютого, 15:11). Але ще 116 людей, які незаконно утримує режим Януковича за ґратами, лишаються зараз по тюрмах (ВР, 2 лютого, 17:42); Шукаємо ту необхідну інформацію, яка нам потрібна (ВР, 5 лютого, 09:56).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Фіксація та комплексний аналіз лексичних помилок інтернет-видання «ВолиньPost» дали підстави зробити ряд висновків та узагальнень. На лексичному рівні порушення норм сучасної української літературної мови позначені перевагою власне лексичних помилок (40 %), спричинених незнанням семантики слів, порушенням лексичної сполучуваності та нерозрізненням значеннєвих відтінків. Засвідчені інтерферени та росіянізми становлять 28 %, повтори, плеоназми – 14 %. Полегшенню процесу редагування та підвищенню

комунікативної ефективності медіатексту сприятиме використання редактором протипомилкового апарату, що містить дані про помилконебезпечні місця – найтипівіші семантично та структурно зумовлені позиції, де найчастіше постає потреба у виборі варіантної (правильної / неправильної) мовної одиниці, її правопису, граматичного оформлення тощо.

На основі аналізу запропонованих у науковій літературі чинників появи помилок та зібраного нами негативного мовного матеріалу підсумовуємо, що основні причини появи ненормативних одиниць – незнання норм сучасної української літературної мови, потужний вплив російської мови, що позначився на всіх рівнях мовної системи, тощо.

Джерела та література

1. Бондаренко Т. Г. До проблеми феномена помилки / Т. Г. Бондаренко // Вісн. Черкас. ун-ту. Пед. науки. – Черкаси : ЧДУ, 2001. – Вип. 23. – С. 10–13.
2. Бондаренко Т. Г. Інтерфедеми і росіянізми як наслідок міжмовних контактів на лексичному рівні / Т. Г. Бондаренко // Наук. зап. Ін-ту журналістики : зб. наук. пр. 2002. – Т. 9. – С. 106–111.
3. Бондаренко Т. Г. Плеонастичні конструкції як конденсатор надлишкової інформації (на матеріалі мови ЗМК) / Т. Г. Бондаренко // Вісн. Черкас. ун-ту. – Вип. 60 : Філол. і науки. – 2004. – С. 31–38.
4. Бондаренко Т. Г. Процеси семантичної модифікації лексем у мові ЗМІ / Т. Г. Бондаренко // Українська філологія: теоретичні та методичні аспекти вивчення : зб. пр. наук.-практ. читань до 80-річчя Г. Р. Передрй. – Черкаси : Брама-Україна, 2005. – С. 271–278.
5. Бондаренко Т. Г. Структурно-семантичні моделі плеоназмів з іншомовним компонентом (на матеріалі мови медіатекстів) / Т. Г. Бондаренко // Вісн. Черкас. ун-ту. – Вип. 59 : Філологічні науки. – 2004. – С. 59–66.
6. Бондаренко Т. Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / Бондаренко Т. Г. – К. : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2003. – 18 с.
7. Боярська Л. В. Мовні помилки на сторінках ЗМІ (дослідження-моніторинг) [Електронний ресурс] / Л. В. Боярська. – Режим доступу : http://journalib.univ.kiev.ua/Movni_pom_na_st_zmi.pdf
8. ВолиньPost [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.volynpost.com/>
9. Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2000. – 68 с.
10. Мариненко І. Види граматичних і пунктуаційних помилок на сторінках журналу «Український тиждень» / І. Мариненко // Стиль і текст : наук. зб. / за ред. В. В. Різуна. – К. : [б. в.], 2011. – Вип. 12. – С. 104–114.

Андрейчук Леся. Лексические анормативы в текстах интернет-издания «ВолиньPost». Систематизируются разнотипные лексические анормативы, найденные на страницах интернет-издания «ВолиньPost», предлагаются пути их устранения. Прослеживается частотность каждого типа ошибок, очерчивается степень их лингвориска в процессе редактирования. Устанавливается преимущество собственно лексических ошибок, обусловленных незнанием семантики слов, нарушением правил лексической сочетаемости и неразличением смысловых оттенков. Выявлено заметное количество лексических повторов, плеоназмов и ошибок, вызванных влиянием русского языка. Основные причины появления ненормативных единиц – незнание норм современного украинского литературного языка, мощное влияние русского языка на всех уровнях языковой системы.

Ключевые слова: лексический анорматив, семантика слова, лексическая сочетаемость, лексический повтор, плеоназм.

Andreychuk Lesia. Lexical Mistakes in the Texts of the Online Publication «VolynPost». In the article the polytypic lexical abnormalities from the online publication «VolynPost» are systemized, and the ways of improvement are suggested. The frequency of every type of mistake as well as the level of linguistic risk in the process of editing is traced. Observed frequency of each type of error, outlines the degree of risk in the process of editing. Approved by the advantage of the actual lexical errors due to lack of knowledge of the semantics of the words, a violation of the rules of lexical combinability and non-discrimination of shades of meaning. Revealed a significant number of lexical repetitions, pleonasm and errors caused by the influence of the Russian language. The main causes of non-regulatory units – ignorance of the rules of modern Ukrainian literary language, the powerful influence of the Russian language at all levels of the language system.

Key words: lexical error, word semantics, lexical compatibility, lexical repetition, pleonasm.

Стаття надійшла до редколегії
06.08.2014 р.